

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

10 Matrimonium contrahendum impediri non potest ad vnius testis dictum asserentis se ab vno alio audiuisset eos esse consanguineos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

mit, ex Pal. in 4. d. 34. q. 1. co. 3. & S. Anto. 3. p. ti. 1. cap. 1. §. 5. 4. & Nau. in Man. cap. 22. num. 75. Potest autem à tali in casu clam à summo Pœnitentiario, vel etiam à proprio contrahentiam episcopo dispensatio impetrari: cap. si duo. 3. q. 6. Immo & matrimonio sic contracto, sine vlla dispensatione, cum pœnitentia peccati in casu, & peccati in matrimonio contra impedimentum in casu contrahendo commissis, frui possunt. Quæ etiam de causa, gratia ducendi uxorem facta Diacono occultè, & male ordinatio non vitatur, ex eo quod tacetur (præsertim absque dolo) quod sit affinis, nec gratia postea impetrata super affinitate, non facta mentione de dispensatione super ordine vitatur, eo quod res separate sunt, nec vna alteram auget, nec vllò iure cauetur, vt alterius mentio in alterius dispensatione obtinenda fiat.

DECISIO II.

Ex conf. 3. alias 6. & dubium secundum est conf.

4. de raptor. in Nouis. I I

2 **Q**uamuis impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, matrimonium contrahendum impedit, & dirimat, & ad eos tantum qui in primo, vel secundo gradu coniunguntur, referuntur. Nulla tamen affinitas matrimonio iam contracto superueniens illud dirimit, aut impedit, sed solum partem culpabilem ab exigendo debito sine dispensatione impedit. cap. Transmissa, & c. tuæ de eo qui cogno. consang. vxo. suæ. Sicut affinitas ex illicito coitu in tertio, & quarto gradu contracta, & præueniens, nec matrimonium contrahendum impedit, vt per Pium V. extra. Ad Romanum. ed. 1. §. 68. constit. 62. & Na. in Man. cap. 22. num. 43. nec dirimit contractum; ex Concil. Trid. sess. 24. cap. 4. de ref. matr. ita neque affinitas superueniens matrimonio contracto in iisdem gradibus exactorem debiti impedit; eo quod lex per similitudinem rationis de vno ad aliud extenditur; cap. Dudum. 2. de elec. & quia minus est exigere, quam contrahere, vt proinde qui contractionem matrimonij concedit à fortiori exactorem debiti concedere censetur. Arg. cap. cui licet quod plus. de reg. iu. in 6.

DECISIO III.

3 **Q**uemadmodum Matrimonium inter raptorem, & raptam non valet, quamdiu ipsa in potestate raptoris manserit; vt habetur ex Concil. Trid. sess. 1. cap. cum lo cum. eo quod consensus raptæ præstitus in domo raptoris, vel extra eam, donec in loco tuto ponatur ad matrimonium contrahendum, quod plenam libertatem requirit, satis liber non iudicatur: ita etiam & sponsalia inter raptorem & raptam non valent, quamdiu ipsa in domo & potestate raptoris manet, & plenam assequitur libertatem; quia sponsalia etiam plenam libertatem requirunt, vnde defectus liberi consensus non minus sponsalia, quam matrimonium impedit, quamuis Tridentinum nihil de hac re dixerit; maxime cum in vtroque casu non solum similis, sed eadem planè ratio sit; & ius limitans aliquid, ex rationis similitudine ad casum similem extenditur. cap. cum dilectus. de confir. vtil. gl. in cap. 1. verb. Italia. de temp. ord. in 6.

DECISIO IV.

Ex conf. 4. alias 7.

4 **D**ispensatio super affinitate, cum qua publicæ honestatis impedimentum etiam est annexum, in casu impetratione facta non est mentio expressa, vel tacita de vinculo publicæ honestatis, etsi quoad affinitatis sublationem valida sit, quoad tamen sublationem publicæ honestatis non valet; ex Pan. in cap. non debet de consang. & Na. in Man. cap. 22. num. 86. sin vero in illa impetranda tacite saltem de impedimento publicæ honestatis mentio facta fuerit, vtrumque sublatum esse censetur. glo. 3. in d. c. non debet.

DECISIO V.

Ex conf. 6. alias 13.

5 **Q**uamuis Concilium Tridentinum sess. 24. ca. 5. de ref. matr. super cognatione in secundo gradu nunquam

dispensari velit, nisi inter magnos Principes, & ob causam publicam; Alie tamen quatuor causæ sunt, quæ faciunt, vt in dicto Cognationis gradu Papa iuste dispensare possit ex Concil. Trid. sess. 25. cap. 18. de refor. vna est ignorantia cognationis prohibitionis, iuxta illud 1. ad Timoth. 1. Miser cordiã consecutus sum, quia ignorans feci. Altera est proles iam habita. c. si 35. q. 8. Tertia est, diuturnitas Matrimonij iam male contracti. d. c. fin. 35. q. 8. Quarta, scandalum inde orundum, mox puella, aut cognatorum. Arg. c. qui circa. de confan.

DECISIO VI.

Ex conf. 7. alias 3. qui filij sine legit.

6 **E**piscopus si accepta commissione à Papa ad dispensandum cum impeditis tertio gradu consanguinitatis, facta, vel non facta in formatione, dispensauit, licet non satis ordine iuris seruato filij ex illis nati censentur legitimi; quia bona fide credebant dispensationem legitime factam fuisse, ut siamque sic credendi causam habent, quod ad prolem legitimum mandam sufficit; Arg. c. ex tenore, & ibi Glo. qui filij sine legit. Sin vero Episcopus Commissarius nullam accepit informationem, nec de tacto dispensauit, illorum filij legitimi censendi non erunt; quia bonam fidem non habebant, & sciabant, vel scire debebant inter ipsos esse impedimentum.

DECISIO VII.

Ex conf. 8. alias 4.

7 **C**um affinitas ex approbata Theologorum, & Canonistarum sententia proximitas quædam sit personarum ex copula carnali promouens, omni parentela caris ex S. Tho. 4. d. 4. q. 1. art. 1. q. 3. & Glo. in verb. affinitatis. Adeo necessaria est copula carnalis licita, vel illicita ad impedimentum affinitatis contrahendum, ex c. discretionem. de eo qui cogno. cons. vxo. suæ. (quod etiam vsque ad quartum gradum inclusiuè extenditur) quod quantumcumque aliquis claustra pudoris inuadat, vel frangat, nisi etiam commissio seminum sequatur, nulla exinde affinitas proprie dicta contrahitur; vnde nec copula contra naturam, nec pollutio extraordinaria generat affinitatem c. extraordinaria 25. q. 2. & 3. & S. Tho. in addit. 3. par. q. 35. art. 3. ad tertium.

DECISIO VIII.

8 **C**oncilij Tridentini decretum sess. 24. cap. 5. de ref. matr. quo dispensatio coniunctis secundæ consanguinitatis, & affinitatis gradu caris prohibetur, impedimentum publicæ honestatis primo gradu non comprehendit; eo quod lex, præsertim prohibitoria, ad casum, in quo tanta prohibendi ratio non inest, extendi non debet; Arg. c. de pœnæ. de penit. d. 1. præterquam quod impedimentum publicæ honestatis ab impedimento affinitatis multum distat, quoniam hoc affinitatis impedimentum, saltem ad aliquas personas, & gradus etiam iure Diuino scripto veteris testamenti inductum fuit; vt patet Levit. c. 18. impedimentum vero publicæ honestatis nullo iure veteri, sed iure tantum positum post Christum, introductum est; vnde nec tanta inibendi ratio in impedimento publicæ honestatis, ac in altero affinitatis reperitur.

DECISIO IX.

Ex conf. 9. alias 1.

9 **Q**uod Matrimonium cum aliqua, quam frater ipsius admauit, contrahere vellet, & dubius est, an eam frater eius secreto cognouerit, iuste & tuto conscientia cum illa contrahere nequit, nisi aut credat fratrem suum eam non cognouisse, vel nisi dispensationem obtineat: quia affinitas ex carnali coitu etiam illicito nascitur; c. discretionem. de eo qui cogno. cons. vxo. suæ siue coitus publicus sit, aut secretus; c. concubuiti. 2. q. 6. & matrimonium nemo iuste contrahit, nisi certo credat non adesse impedimentum.

DECISIO X.

Ex conf. 1. in Nouis, deest in antiquis.

10 **M**atrimonium contrahendum ad dictum vnus testis asserens se ab vno alio audiuisse eos esse consan-

fanguineos, impediri non potest, eo quod dictum vnus de auditu nihil probat. Et idem est, si secundus deponens de veritate iurare vellet, quamuis secus esset, si plures deponent, se a pluribus maioribus id audiuisset. cap. licet ex quadam de testib. Vel vnus tapium iuratus de visu & veritate deponeret: quandoquidem testimonium de veritate est probatio naturalis, & regularis, testimonium autem de auditu irregularis. Arg. cap. tua. de consanguinitate, & affinitate.

DECISIO XI.

Ex cons. 18. in Nouis, deest in antiq.

11 **C**onsanguinei illi solum censendi sunt, quando aut vnus ab alio descendit, aut ambo a tertio. Affinitatis vero primum genus hodie, solum impedimentum contrahendi matrimonium inducit. c. Non debet. de consang. & affinit. Quod primum affinitatis genus inter viros, & consanguineas mulierum cognatarum, & inter mulieres cognatas, & consanguineos viros solum contrahitur. Illud vero affinitatis genus, quod oritur inter viros, & mulieres cognatas ab affinis eorum: Et e contrario inter mulieres, & viros cognatos ab eorum affinis, genus quidem affinitatis est secundum, vel tertium, sed non primum, quod solum hodie impedimentum contrahendi Matrimonium inducit.

DECISIO XII.

Ex consil. 19. in Nouis, deest in antiq.

12 **S**upra consanguineam etiam in secundo gradu, cum promissione ducendi illam, quamvis Matrimonium maxime post Concilij Tridentini publicationem valide cum ea contrahere nequeat: dispensationem tamen querere, & obtenta, eam ducere tenetur. Impensas vero in dispensatione factas vtraque pars soluet; quod si obtineri non poterit, eam dotare obligatur.

DECISIO XIII.

Ex consil. 14. in Nouis, deest in antiq.

13 **D**otis incompetentia, tam mulieris nubendae, quam sororis eius, etiam per tertium supplenda, ob patris paupertatem, causa sufficiens est concedendi dispensationem, vt consanguineo suo nubat; paupertas autem patris, quae pro tali dispensatione obtinenda naturatur, non solum simpliciter, sed etiam habito respectu ad hoc, quod filias competenter iuxta suam conditionem dotare nequeat, attendenda est, cum non referat, quid de aequipollentibus fiat, aut dicatur.

DECISIO XIII.

Ex cons. 20. in Nouis, deest in antiq.

14 **D**ispensatio de contrahendo Matrimonio non obstante gradu aliquo consanguinitatis, cum supplicatione, quod ignorantes impedimentum contraxerunt Matrimonium, subreptis, & nulla censetur, si vnus sciret, aut scire teneretur impedimentum, etiam si alter ignoraret. Immo propter indubitabilitatem, & vnionem Matrimonij, nec parti ignorantis prodest, sed si postea sciat, vterque reualidatione dispensationis indiget.

(Notandum, Authorem in hoc consilio contradicere sibi in consil. 14. de sponsal. in antiq. & consil. 3. de rescript. in Nouis, vbi docet dispensationem ad annexum, & inseparabile extendi, & dispensationem ab vno coniugum, alio ignorante, impetratam vtrique prodesse.)

TITVLVS IX.

De Frigidis, & Maleficiatis.

SVMMARIVM.

- 1 **D**iuortium ob coeundi impotentiam ante triennem cohabitationem fieri nequit, & matrimonium cum secunda ante factum non valet.
- 2 **O**rdinari potest ob impotentiam ab uxore separatus.

- 3 **S**padonum multa genera, & an matrimonium contrahere possint.
- 4 **I**mpotentia coeundi est impedimentum etiam dirimens matrimonium.

DECISIO I.

Ex cons. 1. in vtrisque.

1 **S**iduo inter se Matrimonia contrahant, & cum simul per biennium & amplius, minus tamen triennio cohabitassent illud consummare non valent, vnde ab ordinario ob illorum impotentiam per sententiam impetrant, vt cum alijs Matrimonio iungi possint, & de facto vterque cum alijs matrimonio iunctus, filios procreat, matrimonium tale inuaidum est, & sententia diuortij inter eos ab ordinario facta, tanquam nulla & iniusta censeri debet eo quod licet quis maleficio impediri possit quoad vniam personam, quamuis non impediatur quoad aliam argum. cap. si per contrarias 33. q. 2. quia tamen tale impedimentum inter aliquos esse non praesumitur, nisi ex praecedenti cohabitatione triennali, sine facultate coeundi approbata, capit. laudabilem, & capit. vlt. de fili. & malef. Matrimonium cum secunda contractum, ob impotentiam coeundi cum prima, etiam post sententiam diuortij ab ordinario ante triennem cohabitationem cum iuxta latam non valet; sed redire tenentur ad simul cohabitandum per triennium, & experiendum impotentiam eorum ad inuicem, vt diuortium legitime fieri possit. d. cap. laudabilem, & cap. vlt. Potest tamen Papa super tali matrimonio rato, & non consummato cum priore ex iusta causa dispensare, ita vt secundum legitime ab vtroque contrahatur, maxime si matrimonium primum inter eos publice contractum non fuerit, ita Nau. in Man. c. 2. nu. 21.

DECISIO II.

Ex consil. 2. alias 3. de corp. vitiat.

2 **M**atrimonium per verba de praesenti cum vnica, & virgine contrahens, si propter suam impotentiam coeundi matrimonium illud nullum & inuaidum fuisse, & esse declaratur, & femina, quae cum illo contraxit, cum alio contrahendi licentia data sit, iuste & sine vlla dispensatione talis ordinari sacerdos, & beneficia obtinere potest; quia talis nullo impedimento iuris naturalis, diuini, aut humani ab istis prohibetur. Neque enim bigamus talis censendus est, cum nullo modo bis, sed ne semel quidem matrimonium vere contraxit, & id quod semel contrahere voluit, & de facto contraxit ob legitimum impedimentum frigiditatis, vel maleficij naturae probatum, matrimonium verum non fuit; ordinum autem susceptionem impotentia coeundi non impedit, etiam si eunuchus & castratus sit, dum modo iniuste seipsum non absciderit, & castrauerit, vt propterea irregularis efficiatur. cap. si quis abscidit, cap. eunuchus & cap. si quis in infirmitate. d. 55.

DECISIO III.

Ex cons. 3. alias 2.

3 **C**um impossibilitas coeundi, & habendi copulam carnalem matrimonium nullum reddat cap. quod autem. d. ecce 27. q. 2. & cap. fraternitatis & c. si de frig. & malef. eo quod matrimonium constare non possit sine copula potentiali quamuis sine copula actuali esse possit: ca. B. Maria. 27. q. 2. Inde est, quod communiter spadones, qui carent testibus, vel quia naturaliter sine testibus geniti sunt, vel quia in pubertate, & ante matrimonium castrati, & obsecsi sunt, vel quia sunt Thlasia, quibus testes facti sunt, siue Thlasia, qui eos habent attritos, si virgam arrigere, aut intra vas debitum coire nequeant, ad matrimonium contrahendum omnino inepti sunt, & si de facto contrahant, inuaidum censeri debet. Sicut & senes illi impotentes dicendi sunt, qui nec generare, neque adeo virgam arrigere possunt, vt genitalia membra in mulierum vulvas immittere valeant, qui ideo inter se contrahere nec debent, nec possunt, vt ait Scorus 4. d. 34. q. 1. & 2. Sin autem tales sunt spadones, vt virgam arrigere, & coire possint, quamuis nihil seminis in mulieru vulvas immittit, quia